

Doporučení terminologie související s problematikou vysokorychlostního vodíkového plnění v mobilitě pro potřeby státu

Tento výsledek je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu Národního centra kompetence.

NÁZEV VÝSLEDKU

Doporučení terminologie související s problematikou vysokorychlostního vodíkového plnění v mobilitě pro potřeby státu

PROJEKT

Národní centrum vodíkové mobility (TN02000007)

NÁZEV DÍLČÍHO PROJEKTU

Ekosystém plnění vodíku rychlostí přesahující 60 g H₂/s

ZPRACOVATEL

Centrum dopravního výzkumu, v. v. i. (CDV)

AUTORSKÝ TÝM

Roman Smutný (CDV)

Bronislav Vahalík (CDV)

Petr Polanský (CDV)

Vojtěch Přikryl (CDV)

Obsah

1	Úvod	4
2	Metodika identifikace terminologických neshod	5
3	Přehled identifikovaných terminologických neshod.....	6
4	Doporučení změn terminologie	7
4.1	Změna termínu „čerpací stanice“ na „plnicí stanice“	7
4.2	Změna termínu „odpařovač okolního vzduchu“ na „odpařovač okolním vzduchem“	7
5	Závěr a doporučení	8

1 Úvod

Terminologický slovník vodíkových technologií, zpracovaný v rámci výsledku TN02000007/8-V1, systematicky mapuje a definuje českou odbornou terminologii v oblasti vodíkových technologií. Při práci na slovníku byly identifikovány případy, kdy zavedený český termín neodpovídá technické realitě, je gramaticky zavádějící nebo nekonzistentní s terminologií příbuzných oborů. Tento dokument (výsledek TN02000007/8-V2) tyto případy shrnuje a formuluje konkrétní terminologická doporučení pro potřeby odborné komunity, normotvorné praxe a státní správy. Přispívá tak k naplňování strategické výzkumné agendy Národního centra vodíkové mobility.

2 Metodika identifikace terminologických neshod

Terminologické neshody byly identifikovány průběžně při tvorbě slovníkových hesel, srovnáváním s terminologií užívanou v příbuzných oborech (zejména CNG), analýzou gramatické struktury zavedených termínů a konzultacemi s odbornou veřejností. Za terminologickou neshodu je považován výraz, který je technicky nepřesný, gramaticky zavádějící nebo nekonzistentní s terminologií příbuzných oborů.

3 Přehled identifikovaných terminologických neshod

Na základě práce na Terminologickém slovníku vodíkových technologií byly identifikovány níže uvedené terminologické neshody. Pro každou je uveden stávající zavedený výraz, důvody pro jeho revizi a doporučený náhradní termín.

4 Doporučení změn terminologie

4.1 Změna termínu „čerpací stanice“ na „plnicí stanice“

V současné praxi se pro stanice doplňování stlačeného vodíku do vozidel zavedl výraz „vodíková čerpací stanice“, který vznikl posunutým překladem z anglického výrazu *refuelling station*. Termín je technicky nepřesný: stlačený vodík se nečerpá, ale přepouští tlakovým spádem z vysokotlakého zásobníku do nádrže vozidla. Doporučení navazuje na terminologii CNG, kde jsou analogická zařízení v češtině ustáleně označována jako „plnicí stanice“ a tento termín je zakotven v ČSN EN ISO 16923.

Termín „čerpací“ zůstává zachován a je správný u stanic na kapalný vodík, kde se kapalina skutečně čerpá čerpadlem – stejně jako u stanic LNG nebo LPG.

Dle databáze Interaktivní terminologie pro Evropu (IATE¹), Evropská komise přebírá termín „vodíková plnicí stanice“ správně z Vodíkové strategie České republiky (Verze 30. Praha: MPO, 2021²), zatímco Rada EU přebírá termín „vodíková čerpací stanice“ ze sdělení Komise Vodíková strategie pro klimaticky neutrální Evropu (COM(2020) 301 final³), kde tento výraz byl použit bez reference na národní dokument.

4.2 Změna termínu „odpařovač okolního vzduchu“ na „odpařovač okolním vzduchem“

Zařízení označované jako „odpařovač okolního vzduchu“ (překlad anglického Ambient Air Vaporizer, AAV) slouží k odpařování kapalného vodíku s využitím tepla okolního vzduchu. Stávající termín je gramaticky zavádějící: přívlastek „okolního vzduchu“ naznačuje, že se odpařuje vzduch, nikoliv vodík. Vzduch je pouze zdrojem tepla – médiem procházejícím odpařením je vodík. Navrhovaný termín „odpařovač okolním vzduchem“ tuto roli vzduchu jako nástroje procesu vyjadřuje gramaticky správně. Definice pojmu ve slovníku je technicky správná – výtku se týká výhradně názvu.

¹ <https://iate.europa.eu/search/result/1782473554231/1>

² https://www.mpo.cz/assets/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/2021/7/3VL-03-Vodikova-strategie_v030b.pdf

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0301>

5 Závěr a doporučení

Uvedené změny terminologie dnes používaných pojmů zároveň předkládá Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., jako hlavní řešitel Národního centra vodíkové mobility k zapracování v rámci aktualizace národní legislativy, norem a materiálů odborné komunity, normotvorné praxe a státní správy. Tím dojde k harmonizaci pojmosloví a k odstranění terminologických neshod.